

RAPPORT

M.e.r.-beoordeling Herontwikkeling Uitbreiding bedrijventerrein 's- Heerenberg

Plan-mer-beoordeling

Klant: Gemeente Montferland

Referentie: BJ2790-MI-RP-250624-0815

Status: Definitief/0001

Datum: 10 december 2025

HASKONING NEDERLAND B.V.

Laan 1914 no.35
3818 EX Amersfoort
Netherlands
Mobility & Infrastructure
Trade register number: 56515154

Telefoon: +31 88 348 20 00
Fax: +31 33 463 36 52
E-mail: info@haskoning.com
Website: haskoning.com

Titel document:	M.e.r.-beoordeling Herontwikkeling Uitbreiding bedrijventerrein 's-Heerenberg
Ondertitel:	Plan-mer-beoordeling
Referentie:	BJ2790-MI-RP-250624-0815
Uw kenmerk	-
Status:	Definitief
Datum:	10 december 2025
Projectnaam:	mer-beoordeling Bedrijventerrein 's-Heerenberg
Projectnummer:	BJ2790
Opgesteld door:	NB
Gecontroleerd door:	NB, RS
Datum:	10-12-2025
Goedgekeurd door:	NB, RdJ
Datum:	10-12-2025
Classificatie:	Projectgerelateerd

Behoudens andersluidende afspraken met de Opdrachtgever, mag niets uit dit document worden veeleenvoudigd of openbaar gemaakt of worden gebruikt voor een ander doel dan waarvoor het document is vervaardigd. Haskoning Nederland B.V. aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor dit document, anders dan jegens de Opdrachtgever.

Let op: dit document bevat mogelijk persoonsgegevens van medewerkers van Haskoning Nederland B.V. Voordat publicatie plaatsvindt (of anderszins openbaarmaking), dient dit document te worden geanonimiseerd of dient toestemming te worden verkregen om dit document met persoonsgegevens te publiceren. Dit hoeft niet als wet- of regelgeving anonimiseren niet toestaat. Dit document kan zijn opgesteld met behulp van kunstmatige intelligentie (AI); alle door AI gegenereerde inhoud is beoordeeld en gevalideerd door onze experts.

Inhoud

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Waarom een mer-beoordeling	2
1.3	Leeswijzer	3
2	Planvoornemen	4
2.1	Locatie van het plangebied	4
2.2	Ontwikkelplan	5
3	Plan-mer beoordeling	6
3.1	Criteria voor de effectenbeoordeling	6
3.2	Kenmerken van het plan	7
3.3	Kenmerken van de effecten	8
4	Milieueffecten	10
4.1	Verkeer	10
4.2	Geluid	11
4.3	Luchtkwaliteit	12
4.4	Omgevingsveiligheid	13
4.5	Natuur	14
4.5.1	Stikstofdepositie	14
4.5.2	Natuurwaarden	15
4.5.3	Activiteitenplan	16
4.6	Water	17
4.7	Bodem	18
4.7.1	Bodemonderzoek	18
4.7.3	Ontploffbare oorlogsresten	19
4.8	Landschap, cultuurhistorie en archeologie	20
4.8.1	Archeologie	20
4.9	Millieuzonering	21
5	Samenvatting en conclusie	22
5.1	Samenvatting	22
5.2	Conclusie	25

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Montferland is voornemens het bestaande bedrijventerrein in 's-Heerenberg uit te breiden met een nieuw, toekomstbestendig bedrijventerrein onder de naam Uitbreiding bedrijventerrein 's-Heerenberg. Deze ontwikkeling speelt in op de toenemende vraag naar ruimte voor grootschalige logistiek, duurzame mobiliteit en lokale economische groei. De uitbreiding is gelegen in de directe omgeving van het bestaande bedrijventerrein en sluit aan op de strategische ligging nabij de A12 en de Duitse grens.

Het plangebied omvat een oppervlakte van circa 25 tot 30 hectare en is bedoeld voor een mix van functies, waaronder:

- XXL-logistiek: circa 20 hectare netto
- Truckparking: met circa 80 parkeerplaatsen voor vrachtverkeer.
- Clean Energy Hub (CEH): een vulpunt voor zwaar transport met niet-fossiele brandstoffen, gericht op het faciliteren van duurzame logistiek.
- Lokale bedrijvigheid: kleinere kavels met een gezamenlijke omvang van circa 3 tot 5 hectare, bedoeld voor regionale ondernemers.

Gezien de aard en omvang van de voorgenomen ontwikkeling is een plan-m.e.r.-beoordeling noodzakelijk om de potentiële milieueffecten in beeld te brengen en een zorgvuldige besluitvorming te waarborgen. Deze beoordeling vormt een integraal onderdeel van de planvorming en biedt inzicht in de milieugevolgen van het voornemen, mogelijke alternatieven en mitigerende maatregelen.

Figuur 1: Ligging plangebied

1.2 Waarom een mer-beoordeling

Om het milieubelang volwaardig mee te kunnen nemen in de besluitvorming over activiteiten of plannen die (mogelijke) nadelige gevolgen kunnen hebben voor het milieu moet in Nederland soms een milieueffectrapportage (mer) procedure worden doorlopen. Hierbij wordt er een milieueffectrapport (MER) opgesteld waarin de milieugevolgen van een plan of project in beeld worden gebracht. In de Omgevingswet en het Omgevingsbesluit (bijlage V) is aangegeven voor welke activiteiten of plannen dat geldt.

In Nederland wordt onderscheid gemaakt in een plan-mer en een project-mer, het verschil zit hem in de mate van uitwerking van activiteiten. Een plan-mer geldt voor plannen en programma's, een project-mer voor besluiten en vergunningen. In sommige gevallen zijn aanzienlijke milieugevolgen niet aan de voorkant uit te sluiten, in dat geval kan een mer-beoordelingsplicht gelden. Op basis van een mer-beoordeling wordt bepaald of de mer-procedure moet worden doorlopen en een MER moet worden opgesteld.

Er bestaan drie hoofdsporen die bepalen of er sprake is van een mer-(beoordelings)plicht:

- 1) Het project staat in kolom 1 van **Bijlage V** bij het Omgevingsbesluit. Daarbij wordt er voldaan aan de gevallen zoals aangegeven in kolom 2 of kolom 3 én dient er een plan of vergunning gemaakt danwel gewijzigd te worden, zoals opgenomen in kolom 4. Er is dan sprake van een project-mer-plicht. Als er een kaderstellende visie, programma of plan voor een dergelijk project wordt vastgesteld is sprake van een plan-mer-plicht;
- 2) Er moet, vanwege mogelijke nadelige effecten op de instandhoudingsdoelen van een Natura 2000-gebied, een **passende beoordeling** gemaakt worden in **combinatie met een wettelijk of bestuursrechtelijk voorgeschreven plan**. Ook dan is sprake van een plan-mer-plicht;
- 3) Het project is niet opgenomen in kolom 1 van Bijlage V (het valt niet onder hoofdspoor 1), maar er worden **wel aanzienlijke effecten verwacht**.

Is er voor de uitbreiding van het bedrijventerrein 's-Heerenberg sprake van een plan-mer-plicht of plan-mer-beoordelingsplicht?

Voor kaderstellende plannen als het omgevingsplan voor *het bedrijventerrein 's-Heerenberg* geldt voor mer-(beoordelings)plichtige activiteiten een plan-mer-plicht. In sommige gevallen hoeft echter niet een volledige plan-mer doorlopen te worden en volstaat een plan-mer-beoordeling. Of een plan-mer-plicht of plan-mer-beoordelingsplicht aan de orde is, volgt uit hoofdstuk 16.4 van de Omgevingswet en hoofdstuk 11 en Bijlage V van het Omgevingsbesluit.

Artikel 16.36 Omgevingswet bepaalt de hoofdregel. Het bevoegd gezag maakt voor een plan of programma bij de voorbereiding daarvan een milieueffectrapport (MER) als dat plan of programma het kader vormt van te nemen besluiten voor projecten. Het gaat dan om besluiten voor projecten als bedoeld in artikel 16.43, eerste lid Omgevingswet (spoor 1). Het tweede lid bepaalt dat er een plan-mer van toepassing is, als er een passende beoordeling moet worden gemaakt (spoor 2).

Onder bepaalde voorwaarden kan echter volstaan worden met een plan-mer-beoordeling waarin beoordeeld wordt of een volledige plan-mer nodig is. Dit volgt uit artikel 16.36, derde of vierde lid Omgevingswet en artikel 11.1 Omgevingsbesluit. In twee situaties kan een plan-mer-beoordeling worden uitgevoerd:

- 1) Er bestaat een uitzondering op de plan-mer-plicht voor plannen en programma's (lid 1):
 - a. Wanneer het plan of programma het gebruik bepaalt van kleine gebieden op lokaal niveau ("kleine gebieden regeling"), of
 - b. Wanneer er sprake is van kleine wijzigingen van een plan of programma.Een plan-mer-beoordeling is in deze gevallen voldoende, tenzij uit de plan-mer-beoordeling blijkt dat er sprake is van aanzienlijke milieugevolgen. In dat geval moet alsnog een volledige plan-mer uitgevoerd worden. In beide situaties kan er ook voor gekozen worden om gelijk een plan-mer te starten.
- 2) Er is sprake van een plan dat kaderstellend is voor projecten die aanzienlijke milieueffecten kunnen hebben, maar het gaat in projecten die niet in kolom 1 van Bijlage V bij het Omgevingsbesluit staan.

Daardoor is het plan niet direct plan-mer-plichtig, maar kan er een plan-mer-beoordeling worden uitgevoerd (artikel 16.36, vierde lid Omgevingswet).

De uitbreiding van het bedrijventerrein 's-Heerenberg en de mer-plicht

Het omgevingsplan voor uitbreiding van het bedrijventerrein 's-Heerenberg valt in categorie J10 uit Bijlage V van het Omgevingsbesluit: *Industrieterrein*. Voor deze categorie is geen directe mer-plicht van toepassing op basis van kolom 2. Wel is er op basis van kolom 3 en 4 sprake van een m.e.r.-beoordelingsplicht. Als uit deze m.e.r.-beoordeling blijkt dat er aanzienlijke effecten optreden als gevolg van de uitwerking van het programma, dient alsnog een volledige plan-mer te worden uitgevoerd.

Figuur 2: mer-beoordelingsplicht o.b.v. bijlage V bij het Omgevingsbesluit

Kolom 1	Kolom 2	Kolom 3	Kolom 4
Nr. Projecten	Gevallen waarin de mer-plicht geldt (artikel 16.43, eerste lid, aanhef en onder a, van de wet)	Gevallen waarin de mer-beoordelingsplicht geldt (artikel 16.43, eerste lid, aanhef en onder b, van de wet)	Besluiten als bedoeld in artikel 11.6, derde lid, onder c, van dit besluit
J10 Industrieterrein	Niet van toepassing	Aanleg, wijziging of uitbreiding	Het omgevingsplan

De mer-beoordeling heeft tot doel te onderzoeken of de voorgenomen ontwikkeling aanzienlijke milieugevolgen kan veroorzaken. Op basis hiervan besluit het bevoegd gezag of er sprake is van "aanzienlijke milieueffecten", die het doorlopen van de mer-procedure wenselijk/ noodzakelijk maken.

In de plan-MER-beoordeling moet voor het oordeel of het omgevingsplan aanzienlijke milieueffecten heeft, rekening gehouden worden met de criteria van bijlage II bij de SMB-richtlijn. Dit volgt uit artikel 3, lid 3 van het Besluit MER en artikel 16.36, lid 5 van de Omgevingswet.

Beoordeling draagt bij aan een zorgvuldige afweging van belangen en een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

1.3 Leeswijzer

Deze plan-mer-beoordeling bevat de informatie op basis waarvan het bevoegd gezag besluit of er sprake is van mogelijke aanzienlijke milieueffecten, die het doorlopen van de mer-procedure wenselijk/noodzakelijk maken. Het planvoornemen wordt nader beschouwd in hoofdstuk 2. De beoordeling van het voornemen is vanwege de plan-mer-beoordelingsplicht gekoppeld aan de criteria uit bijlage II bij de SMB-richtlijn, welke vermeld worden in hoofdstuk 3 en waaraan het planvoornemen wordt getoetst. Specifiek betreft het de kenmerken van het plan en de kenmerken van de effecten. In hoofdstuk 4 zijn per milieuthema de potentiële effecten van het plan op de omgeving beschouwd. Een samenvatting en de conclusie wordt gegeven in hoofdstuk 5.

2 Planvoornemen

Paragraaf 2.1 beschrijft de locatie van het plangebied en paragraaf 2.2 beschrijft het ontwikkelplan.

2.1 Locatie van het plangebied

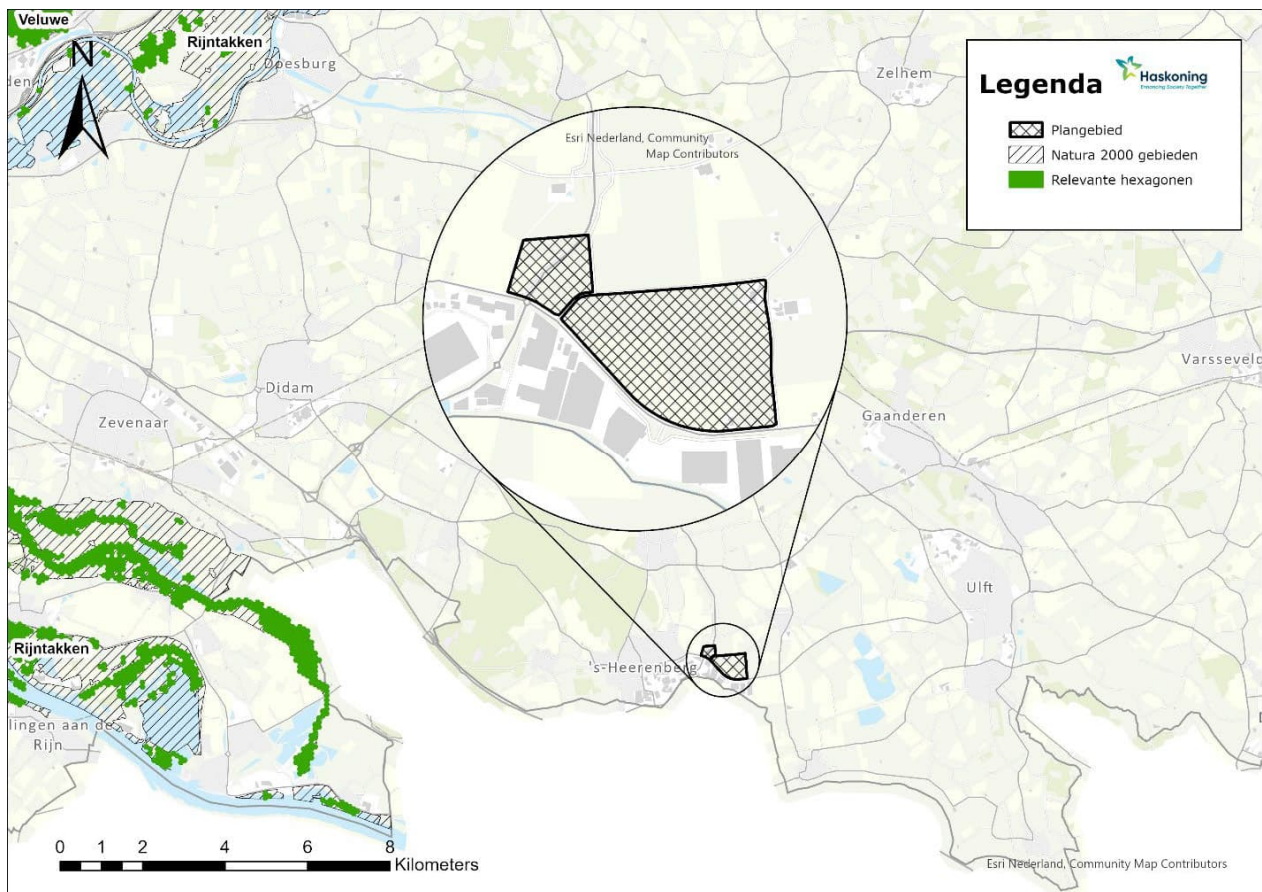
Het plangebied betreft een perceel van circa 49,46 hectare en ligt direct ten noorden van het bestaande bedrijventerrein DocksNLD en de Duitse grens. Het terrein wordt aan de zuidzijde begrensd door de Meilandsedijk wat tevens de belangrijkste ontsluitingsweg vormt.

Ten oosten en noorden van het planvoornemen ligt agrarisch gebied met verspreid liggende bebouwing. Tevens ligt het planvoornemen in de nabijheid van verschillende plaatsen. De komgrenzen van 's-Heerenberg, Lengel en Azewijn liggen allen binnen een kilometer van het plangebied. Op grotere afstand (binnen 3 tot 6 kilometer) liggen de plaatsen Stokkum, Zeddam, Ulft en Gendringen. Het natuurgebied Montferland ligt op twee kilometer ten westen.

Binnen een 25-kilometerstraal van het plangebied liggen zes beschermde Natura-2000 gebieden (Figuur 4). Dit betreffen de Veluwe, Rijntakken, Unterer Niederrhein, Landgoederen Brummen en De Bruuk. De Rijntakken zijn hiervan de dichtstbijzijnde, gelegen op ongeveer tien kilometer ten noordwesten van het plangebied. Dit gebied is beschermd op basis van zowel de Habitatrichtlijn als de Vogelrichtlijn. Het is relevant om te weten welke Natura 2000-gebieden binnen een straal van 25 km van een ontwikkeling liggen in, vooral vanwege de berekening van stikstofdepositie en de mogelijke significante effecten op beschermde natuur.

Figuur 3: Luchtfoto van de omgeving van het plangebied

Figuur 4: Natura-2000 gebieden in de omgeving van het plangebied

2.2 Ontwikkelplan

Het planvoornemen maakt de uitbreiding van een bedrijventerrein mogelijk met 26,99 hectare uitgeefbaar terrein. Het bedrijventerrein is bedoeld voor de vestiging van lokale bedrijven, XXL-logistiek (warehouses en crossdock), een clean energy hub en een truckparking. In het stedenbouwkundig plan is rekening gehouden met de omgeving door aan de noord- en oostzijde te voorzien in een aardenwal met begroeiing. Deze aardenwal zorgt ervoor dat het bedrijventerrein aan het zicht wordt onttrokken. De watergang langs de Meilandsedijk wordt versterkt en is tevens bedoeld voor de waterberging. Ook aan de noordoostzijde wordt een groenblauw gebied ingericht. Verder worden langs de straten in het plangebied bomen gepland en is voorzien in diverse groene afscheidingen.

Figuur 5: Voorbeeldverkeveling van het planvoornemen

3 Plan-mer beoordeling

De mer-beoordeling is opgesteld op basis van de onderzoeken die zijn uitgevoerd als onderdeel van het planproces voor het omgevingsplan voor bedrijventerrein 's-Heerenberg. Deze onderzoeken zijn opgenomen in de bijlagen van de toelichting bij het omgevingsplan.

3.1 Criteria voor de effectenbeoordeling

In de plan-mer-beoordeling worden, voor het oordeel of de functiewijziging van werkgebied naar woongebied aanzienlijke milieueffecten heeft, de criteria van bijlage II bij de SMB-richtlijn gehanteerd. Dit volgt uit artikel 11.1 van het Omgevingsbesluit en artikel 16.36, lid 5 van de Omgevingswet. In bijlage II van de SMB-richtlijn staan de twee hoofdcriteria waarmee rekening moet worden gehouden bij het beoordelen van de mogelijke aanzienlijke milieueffecten, namelijk de kenmerken van het plan (criterium 1) en de kenmerken van de effecten (criterium 2). Onderstaande tabel geeft een nadere toelichting van de criteria.

Tabel 1: Eisen aan de plan-mer-beoordeling volgens Bijlage II van de SMB-Richtlijn milieueffectbeoordeling

Eisen aan de plan-mer-beoordeling volgens Bijlage II van de SMB-richtlijn milieueffectbeoordeling

Kenmerken van het plan

- De mate waarin het plan of programma een kader is voor de ligging, aard, omvang en gebruiksvoorwaarden voor projecten en andere activiteiten. En voor de toewijzing van hulpbronnen.
- De mate waarin het plan of programma andere plannen en programma's beïnvloedt, inclusief de plannen die deel zijn van een hiërarchisch geheel.
- De relevantie van het plan of programma voor de integratie van milieuoverwegingen, vooral met het oog op de bevordering van duurzame ontwikkeling.
- Milieuproblemen die relevant zijn voor het plan of programma.
- De relevantie van het plan of programma voor de toepassing van de milieuwetgeving van de gemeenschap. Bijvoorbeeld plannen en programma's in verband met afvalstoffenbeheer of waterbescherming.

Kenmerken van de effecten

- De waarschijnlijkheid, duur, frequentie en omkeerbaarheid van de effecten
- De cumulatieve aard van de effecten
- De grensoverschrijdende aard van de effecten
- De risico's voor de menselijke gezondheid of het milieu (bijvoorbeeld door ongevallen)
- De orde van grootte en het ruimtelijk bereik van de effecten (geografisch gebied en omvang van de bevolking die getroffen kan worden)
- De waarde en kwetsbaarheid van het gebied dat kan worden beïnvloed, gelet op:
 - o bijzondere natuurlijke kenmerken of cultureel erfgoed;
 - o de overschrijding van de milieukwaliteitsnormen of van grenswaarden;
 - o intensief grondgebruik;
 - o de effecten op gebieden en landschappen die door een lidstaat, door de gemeenschap, of in internationaal verband als beschermd gebied zijn erkend.

In de tabellen in de navolgende paragrafen vindt de beoordeling plaats aan de criteria die zijn genoemd in Bijlage II van de SMB-richtlijn. In paragraaf 2.1 zijn de kenmerken van het plan toegelicht, gevolgd door de kenmerken van de effecten in paragraaf 2.2.

3.2 Kenmerken van het plan

Tabel 2: Kenmerken van het plan conform beoordelingscriteria uit Bijlage II van de SMB-richtlijn.

Criteria	Beschrijving
De mate waarin het plan of programma een kader is voor de ligging, aard, omvang en gebruiksvoorwaarden voor projecten en andere activiteiten. En voor de toewijzing van hulpbronnen.	Het plan vormt een kader voor: • XXL logistiek circa 20-hectare netto • Truckparking circa 80 plekken • Clean Energy Hub (CEH) – vulpunt voor zwaar transport - niet fossiele brandstoffen • Lokale bedrijvigheid (kleinere kavels met een totaal omvang circa 3-5 hectare). Het bepaalt daarmee de ligging, aard en omvang van de ontwikkeling en stelt voorwaarden aan gebruik en toewijzing van hulpbronnen zoals infrastructuur, groen en voorzieningen. Het plan van de voorziene activiteit legt geen bijzonder beslag op natuurlijke hulpbronnen.
De mate waarin het plan of programma andere plannen en programma's beïnvloedt, inclusief de plannen die deel zijn van een hiërarchisch geheel.	Het uitbreidingsplan voor het bedrijventerrein in 's-Heerenberg staat niet op zichzelf, maar maakt deel uit van een bredere ruimtelijke en economische ontwikkelingsstrategie. Het sluit aan bij regionale en provinciale beleidskaders, zoals de structuurvisie van Gelderland en de omgevingsvisie van de gemeente Montferland, waarin versterking van logistieke knooppunten en duurzame bedrijvigheid centraal staan. Daarnaast heeft het plan invloed op mobiliteits- en infrastructuurprogramma's, gezien de verwachte toename van vrachtverkeer en de behoefte aan een efficiënte ontsluiting. Ook draagt het bij aan nationale en Europese doelstellingen op het gebied van energietransitie en circulaire economie.
De relevantie van het plan of programma voor de integratie van milieuoverwegingen, vooral met het oog op de bevordering van duurzame ontwikkeling.	Milieuoverwegingen zijn nadrukkelijk geïntegreerd in het plan. De ontwikkeling van een Clean Energy Hub stimuleert het gebruik van alternatieve, niet-fossiele brandstoffen voor zwaar transport, wat direct bijdraagt aan de reductie van emissies. Bij de inrichting van het terrein is aandacht voor landschappelijke inpassing, buffering en ecologische verbindingen, waardoor negatieve effecten op de omgeving worden beperkt. Bovendien wordt bij de bouw van logistieke faciliteiten gestreefd naar energiezuinige en circulaire oplossingen. De ruimte voor lokale bedrijvigheid versterkt de regionale economie op een schaal die beheersbaar is qua milieubelasting, wat het plan tot een voorbeeld maakt van duurzame gebiedsontwikkeling.
Milieuproblemen die relevant zijn voor het plan of programma.	De toename van vrachtverkeer kan leiden tot meer verkeersdruk op omliggende wegen. De voorgestelde infrastructuur (hoofdontsluiting met verkeerslichten, fietstunnel onder de N316) biedt een goede oplossing voor verkeersveiligheid en doorstroming. De rotonde N316 blijft ook bij extra verkeersgroei binnen acceptabele capaciteitsgrenzen. <i>Verkeer:</i> De uitbreiding leidt tot meer vrachtverkeer, maar met de voorgestelde infrastructuur (verkeerslichten, fietstunnel, rotonde) blijft de verkeersafwikkeling en veiligheid gewaarborgd. <i>Geluid:</i> Er is sprake van een beperkte toename van industriegeluid, maar de geluidsniveaus blijven binnen de wettelijke normen en het akoestisch klimaat blijft aanvaardbaar. <i>Luchtkwaliteit:</i> De bijdrage aan luchtverontreiniging is niet in betekenende mate; de achtergrondconcentraties blijven onder de wettelijke en toekomstige EU-grenswaarden. <i>Externe veiligheid:</i> Het plangebied ligt binnen aandachtsgebieden voor brand en gifwolk;

Criteria	Beschrijving
	Stikstofdepositie: Door de voorgenomen uitbreiding van het bedrijventerrein bij 's-Heerenberg zal er een toename zijn van de emissie van stikstof in de gebruiksfase. Deze leidt tot een toename van stikstofdepositie op daarvoor gevoelige Natura 2000-gebieden. Na het treffen van mitigerende maatregelen inclusief extern salderen is er geen sprake meer van een toename van de stikstofdepositie op enig daarvoor gevoelig Natura 2000-gebied. Uit de passende beoordeling die ter onderbouwing hiervan is opgesteld, blijkt dat er dankzij de inzet van mitigerende maatregelen geen sprake is van negatieve effecten als gevolg van stikstofdepositie en dat het project het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen niet in de weg staat. Ook is er geen sprake van verslechtering. Bodemkwaliteit: De bodem is grotendeels geschikt, met enkele locaties waar nader onderzoek nodig is vanwege verontreiniging. Archeologie: Geen significante belemmeringen, behalve vuursteenvindplaatsen in het oosten die planologisch ingepast of onderzocht moeten worden.
De relevantie van het plan of programma voor de toepassing van de milieuwetgeving van de gemeenschap. Bijvoorbeeld plannen en programma's in verband met afvalstoffenbeheer of waterbescherming.	Het plan is relevant voor de toepassing van de diverse onderdelen van de Europese milieuwetgeving: • Kaderrichtlijn Water (KRW): Het waterstructuurplan sluit aan bij de doelstellingen van de Kaderrichtlijn Water doordat het inzet op een robuuste waterhuishouding met aandacht voor waterkwaliteit, berging en gescheiden afvoer. Door klimaatrisico's adequaat te ondervangen en milieugevolgen te beperken, draagt het plan bij aan het behoud en de verbetering van de ecologische toestand van omliggende waterlichamen. • Natura 2000: Als gevolg van het plan is een geringe toename van stikstofdepositie (0,01 mol/ha/jaar) berekend op enkele gevoelige habitattypen. Door het toepassen van interne en externe saldering is er geen toename van depositie op de betrokken habitattypen; in een aantal gevallen treedt een afname op. Daarom zijn significante negatieve effecten op de habitattypen uitgesloten en staat het project het behalen van instandhoudingsdoelstellingen niet in de weg. • Richtlijn luchtkwaliteit: De achtergrondconcentraties van NO₂, PM₁₀ en PM_{2,5} liggen ruim onder de wettelijke normen, ook bij toekomstige EU-richtlijnen. De bijdrage van het plan aan luchtverontreiniging is niet in betekenende mate (NIBM), en veroorzaakt geen overschrijding van grenswaarden.

3.3 Kenmerken van de effecten

Tabel 3: Beschrijving kenmerken van de effecten

Criteria	Beschrijving
De waarschijnlijkheid, duur, frequentie en omkeerbaarheid van de effecten	De effecten van de ontwikkeling zijn na uitvoering permanent en onomkeerbaar, maar een logisch gevolg van een dergelijke ontwikkeling op deze locatie. Met mitigerende maatregelen en normstelling worden effecten zoveel mogelijk gemitigeerd. De effecten met betrekking tot de bouwwerkzaamheden en het bouwverkeer zijn tijdelijk. Deze activiteiten zullen weer beëindigd worden en leiden hiermee niet tot langdurige negatieve gevolgen voor de omgeving. Voor niet tijdelijke mogelijke effecten worden mitigerende en/of compenserende maatregelen toegepast waar dat nodig blijkt. Mitigerende en compenserende maatregelen worden toegepast waar nodig, bijvoorbeeld bij stikstofdepositie en geluid.

Criteria	Beschrijving
De cumulatieve aard van de effecten	De ontwikkeling conflicteert niet op de doelstellingen voor de omgeving van het gebied zoals de woningen en andere aangrenzende functies in het buitengebied. De ontwikkeling ligt op ruime afstand van woningen en er is geen sprake van cumulatie met andere projecten.
De grensoverschrijdende aard van de effecten	Gezien de ligging van 's-Heerenberg nabij de Duitse grens, kunnen bepaalde effecten grensoverschrijdend zijn. De toename van vrachtverkeer kan invloed hebben op verkeersstromen richting Duitsland, met mogelijke gevolgen voor verkeersdruk en infrastructuur aan Duitse zijde. Daarnaast kunnen milieueffecten zoals luchtkwaliteit en geluid in beperkte mate merkbaar zijn net over de grens.
De risico's voor de menselijke gezondheid of het milieu	Mits afdoende maatregelen getroffen worden, kunnen negatieve gezondheidseffecten als gevolg van geluidshinder voorkomen worden. Met betrekking tot de andere milieuthema's zijn geen gezondheidsrisico's gevonden.
De orde van grootte en het ruimtelijk bereik van de effecten (geografisch gebied en omvang van de bevolking die getroffen kan worden)	De potentiële effecten zijn zeer gering en zullen lokaal optreden, in of direct grenzend aan het plangebied. De omvang van de bevolking die getroffen kan worden is klein.
De waarde en kwetsbaarheid van het gebied dat kan worden beïnvloed, gelet op: • bijzondere natuurlijke kenmerken of cultureel erfgoed • de overschrijding van de milieukwaliteitsnormen of van grenswaarden • intensief grondgebruik	Het gebied kent cultuurhistorische groenstructuren die behouden blijven. Milieukwaliteitsnormen worden niet overschreden. Intensief grondgebruik is passend binnen het bestemmingsplan.
De effecten op gebieden en landschappen die door een lidstaat, door de gemeenschap, of in internationaal verband als beschermd gebied zijn erkend.	Door de voorgenomen uitbreiding van het bedrijventerrein bij 's-Heerenberg zal er een toename zijn van de emissie van stikstof in de gebruiksfase. Deze leidt tot een toename van stikstofdepositie op daarvoor gevoelige Natura 2000-gebieden. Na het treffen van mitigerende maatregelen inclusief extern salderen is er geen sprake meer van een toename van de stikstofdepositie op enig daarvoor gevoelig Natura 2000-gebied. Uit de passende beoordeling die ter onderbouwing hiervan is opgesteld, blijkt dat er dankzij de inzet van mitigerende maatregelen geen sprake is van negatieve effecten als gevolg van stikstofdepositie en dat het project het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen niet in de weg staat. Ook is er geen sprake van verslechtering.

4 Milieueffecten

4.1 Verkeer

Wettelijk kader

Voor het thema verkeer gelden geen specifieke wettelijke normen. In het kader van een goede ruimtelijke ordening wordt vereist dat de verkeersveiligheid, bereikbaarheid en doorstroming worden geborgd. De beoordeling sluit aan bij de richtlijnen voor verkeersontwerp en verkeersveiligheid, waaronder:

- CROW-richtlijnen voor wegontwerp, kruispuntvormgeving en fietsvoorzieningen;
- Provinciale uitgangspunten voor het Hoofdfietsnet Gelderland;
- Beleidsdoelstellingen voor duurzame en veilige mobiliteit, inclusief scheiding van verkeersstromen waar nodig.

Resultaten

De ontsluitingsstructuur is als volgt uitgewerkt:

- **Auto-ontsluiting:** Er wordt voorzien in twee aansluitingen op de N816 (Meilandsedijk). De hoofdontsluiting ligt ter hoogte van de Transportweg en wordt uitgevoerd als een kruispunt met verkeerslichten. De secundaire aansluiting bij de Wethouder Brandtsweg blijft open voor personenauto's en landbouwverkeer, maar is gesloten voor vrachtverkeer (behalve bij calamiteiten).
- **Komgrenzen:** Het bedrijventerrein ligt binnen de bebouwde kom; de N816 blijft buiten de kom. De maximumsnelheid op het terrein bedraagt 50 km/u.
- **Fietsontsluiting:** Het fietspad langs de N816 is onderdeel van het provinciale hoofdfietsnet. Om de veiligheid en doorstroming te verbeteren, wordt de huidige gelijkvloerse oversteek van de N316 vervangen door een fietstunnel met hellingbanen van maximaal 4%. Het fietspad langs de N816 wordt verlegd en krijgt een solitaire ligging.
- **Wegen en paden op het terrein:** Gemengd verkeer (fiets en auto) op interne wegen, met een minimale breedte van 6,5 m. Parkeren op de rijbaan is niet toegestaan; parkeren vindt plaats op eigen terrein of op de truckparking. Er worden voetpaden en rustplekken gerealiseerd.
- **Verkeersgeneratie:** De uitbreiding genereert circa 4.200 extra ritten per etmaal, waarvan 1.500 ritten ten gevolge van het crossdock. Het verkeersmodel is aangepast met 1.410 extra arbeidsplaatsen.
- **Afwikkeling rotonde N316:** De verzadigingsgraad van de rotonde blijft na realisatie beperkt (maximaal 0,42 in de avondspits). Ook bij een extra verkeersgroei van 50% blijft de doorstroming acceptabel.

Conclusie

De uitbreiding van het bedrijventerrein 's-Heerenberg leidt tot een substantiële toename van het verkeer. De voorgestelde maatregelen waarborgen een goede verkeersafwikkeling en verkeersveiligheid. De hoofdontsluiting met verkeerslichten en de secundaire aansluiting bieden voldoende capaciteit. De aanleg van een fietstunnel onder de N316 verbetert de veiligheid en doorstroming voor fietsers en vrachtverkeer. Op het terrein wordt gemengd verkeer toegestaan, met aanvullende voorzieningen voor voetgangers en fietsers. De rotonde N316 kan de extra verkeersstroom verwerken, ook bij een aanzienlijke toename van het achtergrondverkeer. Het plan voldoet daarmee aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening en biedt een robuuste oplossing voor de ontsluiting van het bedrijventerrein.

4.2 Geluid

Wettelijk kader

Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van de Omgevingswet en het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). In Artikel 5.65 en 5.78 zijn de belangrijkste toetsingscriteria opgenomen. Artikel 5.65 Bkl stelt standaardwaarden voor industriegeluid per activiteit. Dit betreft 50 dB(A) etmaalwaarde. Artikel 5.78 en 5.78ae Bkl betreffen instructieregels voor indirecte akoestische effecten door verkeer op lokale wegen (>1.000 mvt/etmaal) en spoorwegen. Een toename van meer dan 1,5 dB ten opzichte van de autonome situatie geldt als relevant effect. Daarnaast is de VNG-Handreiking Activiteiten en milieuzonering (2024) toegepast. Deze handreiking introduceert zones voor geluidruimte (beperkt, basis, verruimd) in plaats van de vroegere milieucategorieën. De zones worden geografisch vastgelegd in het omgevingsplan.

Resultaten

De uitbreiding van het bedrijventerrein wordt getypeerd als zone 'geluid basis' (kengetal 3: 55 dB(A)/m² etmaalwaarde). De afstand tussen het plangebied en de dichtstbijzijnde woningen is meer dan 50 meter. De woningen liggen in een gemengd gebied.

Na de realisatie van het planvoornemen bedraagt het te verwachten gecumuleerde industriegeluid voor de woningen Op den Dam 17 en 17a 52 dB(A). Voor de Meilandsedijk 4 bedraagt dit 54 dB(A). Voor de Meilandsedijk is dit slechts een beperkte toename. Het akoestisch klimaat wordt vooral bepaald door het wegverkeer (max. 67 dB).

De standaardwaarde per activiteit (50 dB(A)) wordt echter niet overschreden. Cumulatief ligt het industriegeluid iets hoger maar blijft binnen aanvaardbare grenzen.

De toename van de verkeersintensiteit ten gevolge van het planvoornemen leidt op vier wegvakken tot een stijging van meer dan 1,5 dB. Op de Meilandsedijk ondervinden twee woningen (Meilandsedijk 3a en 3b) deze toename. De woningen liggen echter op een gezoneerd bedrijventerrein (EBT Fase II) en zijn daarom conform het Bkl niet geluidgevoelig.

Conclusie

De uitbreiding van het bedrijventerrein 's-Heerenberg veroorzaakt een beperkte toename van industriegeluid ten opzichte van de bestaande situatie. De berekende waarden bij omliggende woningen blijven binnen de normen van het Bkl; de standaardwaarde per activiteit wordt niet overschreden. Indirecte effecten door verkeer treden op bij enkele wegvakken, maar raken uitsluitend niet-geluidgevoelige objecten. Het akoestisch klimaat in de omgeving blijft aanvaardbaar. Het plan voldoet daarmee aan de instructieregels van het Bkl en de uitgangspunten van de VNG-Handreiking 2024.

4.3 Luchtkwaliteit

Wettelijk kader

De beoordeling van luchtkwaliteit vindt plaats op basis van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Dit besluit stelt omgevingswaarden en instructieregels voor luchtkwaliteit. Een luchtkwaliteitsbeoordeling is niet noodzakelijk indien:

1. De projectlocatie niet binnen een aandachtsgebied voor NO₂ of PM₁₀ ligt (art. 5.51 Bkl);
2. Het plan niet leidt tot overschrijding van rijksomgevingswaarden (par. 2.2.1 Bkl);
3. Het plan niet in betekenende mate (NIBM) bijdraagt aan verslechtering van de luchtkwaliteit (art. 5.53 en 5.54 Bkl).

De gemeente Montferland ligt niet binnen een aandachtsgebied voor NO₂ of PM₁₀. Formeel is daarom geen berekening vereist. Daarnaast is rekening gehouden met de herziene EU-richtlijn (2024) die vanaf 2030 strengere grenswaarden introduceert (NO₂: 20 µg/m³, PM₁₀: 20 µg/m³, PM_{2,5}: 10 µg/m³). Deze richtlijn is nog niet wettelijk van kracht. De concentraties zijn indicatief getoetst aan deze waarden.

Resultaten

Achtergrondconcentraties (CIMLK):

- Huidige omgevingswaarden: NO₂ en PM₁₀: 40 µg/m³; PM_{2,5}: 25 µg/m³.
- Gemeten/prognosewaarden:
 - 2023: NO₂ 13,4 µg/m³; PM₁₀ 14,7 µg/m³; PM_{2,5} 8,1 µg/m³.
 - 2025: NO₂ 13,6 µg/m³; PM₁₀ 13,9 µg/m³; PM_{2,5} 7,6 µg/m³.
 - 2030: NO₂ 11,6 µg/m³; PM₁₀ 13,0 µg/m³; PM_{2,5} 6,8 µg/m³.

Alle waarden liggen ruim onder de huidige rijksomgevingswaarden en voldoen ook aan de toekomstige EU-grenswaarden. De WHO-advieswaarden (NO₂: 10 µg/m³; PM₁₀: 15 µg/m³; PM_{2,5}: 5 µg/m³) worden in 2030 niet volledig gehaald, maar deze zijn niet juridisch bindend.

Planbijdrage:

Met de NIBM-tool is de bijdrage van extra verkeersbewegingen berekend:

- NO₂: +5,5 µg/m³
- PM₁₀: +0,84 µg/m³

Deze bijdragen leiden, opgeteld bij de achtergrondconcentraties, niet tot overschrijding van de rijksomgevingswaarden of de toekomstige EU-grenswaarden.

Conclusie

Het plangebied ligt buiten de aandachtsgebieden voor luchtkwaliteit. De huidige en toekomstige achtergrondconcentraties voldoen aan de wettelijke normen en zullen verder dalen door strengere emissie-eisen. De extra verkeersgeneratie die ontstaat ten gevolge van het planvoornemen draagt niet in betekenende mate bij aan verslechtering van de luchtkwaliteit. Er wordt geen overschrijding veroorzaakt van de rijksomgevingswaarden of de nieuwe EU-richtlijn. Het planvoornemen voldoet daarmee aan de luchtkwaliteitseisen uit het Bkl en is uitvoerbaar vanuit het oogpunt van luchtkwaliteit.

4.4 Omgevingsveiligheid

Wettelijk kader

De beoordeling van omgevingsveiligheid vindt plaats binnen in het kader van de Omgevingswet en de daarop gebaseerde besluiten. Een ruimtelijk plan wordt getoetst aan de instructieregels uit het Bkl. Voor de MER-beoordeling is ingegaan op de risico's van de opslag, productie en transport van gevaarlijke stoffen.

Het Bkl onderscheidt de toetsingscriteria plaatsgebonden risico (PR) en aandachtsgebieden (brand-, explosie- en gifwolk). Binnen een PR 10^{-6} per jaar contour mogen geen (zeer) kwetsbare gebouwen en kwetsbare locaties gerealiseerd worden (grenswaarde). Voor beperkt kwetsbare locaties geldt dat deze in principe niet zijn toegestaan mits er zwaarwegende belangen gelden (standaardwaarde).

Binnen de aandachtsgebieden moet rekening worden gehouden met groepsrisico, dit wordt verantwoord in de toelichting bij het omgevingsplan. Voorschriftengebieden voor brand- en explosieaandachtsgebieden worden niet aangewezen in het omgevingsplan.

Resultaten

Risicovolle activiteiten in de omgeving:

De volgende risicovolle activiteiten liggen in de nabijheid van het planvoornemen en zijn getoetst aan de instructieregels uit het Bkl.

- Ondergrondse hogedrukaardgasleiding N-566-09: De PR 10^{-6} -contour ligt op de leiding maar vormt geen belemmering voor het planvoornemen. Het brandaandachtsgebied van 71 meter ligt deels over het plangebied. Binnen de aandachtsgebieden moet rekening worden gehouden met groepsrisico, dit wordt verantwoord in de toelichting bij het omgevingsplan. Voorschriftengebieden worden niet aangewezen.
- Mainfreight Docks NLD: Betreft een Seveso-inrichting met een gifwolkaandachtsgebied over het plangebied. Het gifwolkaandachtsgebied vormt geen belemmering voor het planvoornemen. Nieuwbouw wordt standaard uitgevoerd met mechanische ventilatie die kan worden uitgeschakeld in het geval van een gifwolk.
- Het planvoornemen ligt buiten de aandachtsgebieden en PR contouren van JCL en Mainfreight Holding.

Voorgenomen activiteiten:

Het planvoornemen maakt 26,99 hectare uitgeefbaar bedrijventerrein mogelijk ten behoeve van logistieke functies, lokale bedrijven, een clean energy hub en een truckparking. De logistieke functies, vooral de warehouses kunnen beoordeeld worden als risicovolle activiteit wanneer er gevaarlijke stoffen worden opgeslagen. Ditzelfde geldt voor de lokale bedrijven die werken met gevaarlijke stoffen. Ook de clean energy hub kan beoordeeld worden als risicovolle activiteit. Een activiteit is risicovol wanneer deze valt onder bijlage VII van het Bkl. Dit betekent dat het planvoornemen nieuwe aandachtsgebieden en PR-contouren mogelijk maakt. De exacte omvang is nog niet vast te stellen.

Naast risicovolle activiteiten maakt het plannemen conform bijlage VI van het Bkl (beperkt) kwetsbare gebouwen en een kwetsbare locatie mogelijk. Dit betreffen bedrijven die niet werken met gevaarlijke stoffen. De truckparking is beoordeeld als een kwetsbare locatie omdat hier 80 truckers kunnen overnachten. Het milieuaspect vormt geen belemmering voor de planontwikkeling, in het omgevingsplan moet conform de instructieregels uit het Bkl wel verantwoording gegeven worden aan de risico's.

Conclusie

Het planvoornemen ligt niet binnen PR 10^{-6} per jaar contouren van bestaande risicovolle activiteiten. Het plaatsgebonden risico vormt geen belemmering voor het planvoornemen. Wel ligt het plangebied binnen een brand- en gifwolkaandachtsgebied. Het planvoornemen maakt nieuwe risicovolle activiteiten en (beperkt) kwetsbare gebouwen en locaties mogelijk. Binnen de aandachtsgebieden moet rekening worden gehouden met groepsrisico, dit wordt verantwoord in de toelichting bij het omgevingsplan. Voorschriftengebieden voor brand- en explosieaandachtsgebieden worden niet aangewezen in het omgevingsplan.

4.5 Natuur

4.5.1 Stikstofdepositie

Wettelijk kader

Op basis van artikel 5.1 lid 1 onder e van de Omgevingswet (Ow) is het niet toegestaan om zonder een omgevingsvergunning een zogenaamde 'Natura 2000-activiteit' te verrichten. Een Natura 2000-activiteit is volgens de Omgevingswet het realiseren van een project dat afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied.

Resultaten

Resultaten zonder saldering

De verkennende AERIUS-berekeningen lieten zien dat de uitbreiding van het bedrijventerrein leidt tot een toename van stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden Veluwe, Rijntakken en De Bruuk. Omdat deze gebieden al zwaar overbelast zijn, zou deze toename niet vergunbaar zijn. Daarom is ingezet op saldering, onder meer doordat landbouwgronden door het project uit gebruik worden genomen. Bij elke vorm van saldering is een Passende beoordeling verplicht.

Resultaten zonder externe saldering

Na interne saldering (landbouwgrond uit gebruik) bleek uit berekeningen geen depositietoename voor De Bruuk en Rijntakken, maar nog wél voor een deel van de Veluwe. In dit gebied liggen stikstofgevoelige habitattypen waarvan de huidige depositie veel hoger is dan de Kritische Depositiewaarde. Hierdoor kan een significant negatief effect niet worden uitgesloten. Dit maakt aanvullende beoordeling noodzakelijk, waarbij externe saldering is toegepast.

Voortoets zonder externe saldering

Elke extra depositie van 0,01 mol N/ha/jr of hoger moet ecologisch beoordeeld worden. De berekende toename betreft een zeer klein deel van de habitatoppervlakken (<1%), en is op zichzelf niet meetbaar. Omdat de achtergronddepositie echter al sterk boven de KDW ligt, draagt elke extra toename toch bij aan verdere verslechtering. Daarom wordt iedere permanente toename als niet vergunbaar beschouwd. Externe saldering is noodzakelijk om de depositietoename volledig weg te nemen.

Resultaten met externe saldering

Omdat intern en extern salderen worden ingezet, moet worden voldaan aan het additionaliteitsvereiste: de ingezette stikstofruimte mag niet nodig zijn om verslechtering van de natuur elders te voorkomen. Met de combinatie van interne saldering en externe saldering (salderingsopties conform regelgeving provincie Gelderland) wordt voldaan aan de provinciale beleidsregels. Hierdoor verdwijnt de depositietoename volledig en ontstaat een afname op meerdere Natura 2000-gebieden.

Passende beoordeling

Uit de Passende beoordeling blijkt dat na alle mitigerende maatregelen er geen sprake meer is van een toename van stikstofdepositie op gevoelige habitattypen of leefgebieden binnen 25 km van het project. Daarmee zijn negatieve effecten door stikstof uitgesloten.

Conclusie

De uitbreiding van het bedrijventerrein leidt zonder maatregelen tot een toename van stikstofdepositie op overbelaste Natura 2000-gebieden, wat niet vergunbaar is. Door het toepassen van interne en externe saldering wordt deze toename volledig weggenomen en ontstaat een afname op meerdere gebieden. Hiermee zijn significant negatieve effecten uitgesloten en vormt stikstofdepositie geen belemmering voor de ontwikkeling.

4.5.2 Natuurwaarden

Wettelijk kader

Het onderzoek voor natuurwaarden is uitgevoerd in het kader van de Wet natuurbescherming en sluit aan bij de ambitie voor een BREEAM-certificering. Daarbij is beoordeeld of het plangebied ecologisch en landschappelijk van lage waarde is. Ook is aansluiting gezocht bij het gemeentelijk beleid voor biodiversiteit en klimaatadaptatie.

Resultaten

Huidige situatie: Het plangebied bestaat uit agrarische percelen, erven, bomenrijen en greppels. De bomenrijen langs Op den Dam en de Wethouder Brandtsweg vormen geleidelijke structuren en potentiële ecologische verbindingen met het Netterdensch Kanaal en het Bergherbos. In het plangebied zijn geen ecologisch waardevolle elementen zoals oude bomen, bosjes of wateren aanwezig.

Het gebied is geschikt als foerageergebied voor dassen, reeën, hazen en vleermuizen. Binnen het plangebied zijn geen verblijfplaatsen van beschermde soorten aangetroffen, met uitzondering van een territorium van een steenmarter. Ook zijn er beschermde nesten van de huismus aanwezig. De steenuil is niet aangetroffen. Tevens zijn er geen beschermde vaatplanten, vissen, amfibieën, reptielen of bijzondere insecten gevonden in het plangebied.

Toekomstige situatie: Rondom het bedrijventerrein wordt een groene zone van ca. 60 meter aangelegd met een kruid-, struik- en boomlaag. Daarnaast komen er watergangen en een wandelpad. In het plangebied worden groene/bruine daken, nestkasten, vleermuiskasten, insectenhôtels, groene gevels en dood hout toegevoegd. De inrichting is afgestemd op gidssoorten zoals de merel, huismus, steenuil, gewone dwergvleermuis, akkerhommel, rosse metselbij en de dagpauwoog.

De inrichting draagt bij aan klimaatadaptatie door waterberging en het tegengaan van hittestress.

Door de inrichting ontstaat geschikt leefgebied voor vaatplanten, insecten, schimmels, zoogdieren, vleermuizen en broedvogels. Voor vissen, amfibieën en reptielen is geen potentie aanwezig vanwege het ontbreken van permanent water en geschikte biotopen.

Conclusie

Het plangebied heeft momenteel een lage ecologische waarde, maar biedt potentie als foerageergebied. In de toekomstige situatie wordt door een natuurinclusief ontwerp en toepassing van ecologisch beheer een aanzienlijke verbetering van de biodiversiteit gerealiseerd. De inrichting sluit aan bij het gemeentelijk beleid en draagt bij aan BREEAM-doelstellingen en klimaatadaptatie.

4.5.3 Activiteitenplan

Wettelijk kader

Het activiteitenplan vormt de onderbouwing voor de vergunningsaanvraag in het kader van de Omgevingswet en de Wet natuurbescherming. Het beschrijft hoe negatieve effecten op beschermde soorten worden voorkomen, gemitigeerd en gecompenseerd bij de ontwikkeling van het bedrijventerrein.

Resultaten

Op basis van natuurtoets en nader onderzoek zijn vier soorten vastgesteld waarvoor vergunning nodig is. Dit betreffen de gewone dwergvleermuis(habitatrichtlijnsoort), de steenmarter (andere beschermde soort), de Steenuil (vogelrichtlijnsoort) en de Huismus (vogelrichtlijnsoort). Er gelden algemene maatregelen in het kader van de zorgplicht. Daarnaast zijn er soort specifieke maatregelen die getroffen moeten worden tijdens de bouw van het bedrijventerrein.

Conclusie

Het activiteitenplan toont aan dat de ontwikkeling van het bedrijventerrein zorgvuldig wordt uitgevoerd met respect voor de aanwezige natuurwaarden. Door mitigerende en compenserende maatregelen wordt de impact op beschermde soorten geminimaliseerd en in veel gevallen zelfs positief bijgedragen aan hun leefgebied en instandhouding.

4.6 Water

Wettelijk kader

De waterhuishouding binnen het plangebied is beoordeeld in het kader van de watertoetsprocedure, zoals vereist bij ruimtelijke ontwikkelingen. De toetsing is gebaseerd op het Gemeentelijk Water- en Rioleringsplan Montferland (GWRP 2022–2026), de Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR, 2024), en het beleid van Waterschap Rijn en IJssel. Voor hemelwater geldt een voorkeursvolgorde van infiltratie tot afvoer naar oppervlaktewater. Nieuw stedelijk gebied moet waterneutraal worden ontworpen, met een maximale afvoer van 0,8 l/s/ha. Bij extreme neerslag (T=100) geldt een afvoerlimiet van 1,6 l/s/ha en een bergingsvereiste van 80 mm. Voor BREEAM-certificering zijn aanvullende eisen gesteld aan waterkwaliteit, overstromingsrisico en extreme neerslag.

Resultaten

Het maaiveld ligt gemiddeld op 14,5 mNAP. De bodem bestaat uit klei tot 150 cm diep, met daaronder zand. De Gemiddeld Hoogste Grondwaterstand (GHG) is vastgesteld op 13,8 mNAP. Het huidige oppervlaktewatersysteem bestaat uit twee peilgebieden (13,25 en 12,95 mNAP), met afvoer richting zuiden en zuidwesten. Watergangen vallen in de zomer droog. Riolering is beperkt aanwezig; een rioolgemaal bevindt zich ten zuiden van het plangebied.

Het toekomstige watersysteem wordt ingericht als een droogvallend systeem met een basispeil van 13,5 mNAP. Wegen worden aangelegd op 14,85 mNAP, vloerpeilen op 14,7 mNAP. Watergangen worden niet dieper dan 13,25 mNAP om verdroging te voorkomen. De afwatering van het perceel ten noorden van het plangebied wordt omgeleid, zodat binnen het plangebied met één peil gewerkt kan worden.

Voor waterberging is 23.648 m³ vereist, gebaseerd op 29,56 ha verhard oppervlak. De beschikbare berging bedraagt 44.529 m³, verdeeld over hoofdstructuur, greppels en taluds. Hemelwater wordt gescheiden afgevoerd van vuilwater. Bovengrondse afvoer is waar mogelijk toegepast; op grotere kavels wordt ondergronds afgevoerd via HWA-buizen. Afvalwater wordt via een nieuw rioolstelsel afgevoerd naar een nieuw rioolgemaal, dat aansluit op de bestaande persleiding.

Waterkwaliteit wordt geborgd door bodempassage, gescheiden stelsels, materiaalkeuze en beheermaatregelen. Monitoring is vereist, mede in het kader van BREEAM. Klimaatbestendigheid wordt gerealiseerd door 140 mm berging, ophoging van maaiveld, aanleg van kades en beperking van afvoer naar de omgeving.

Conclusie

Het waterstructuurplan voldoet aan de beleidsregels van gemeente en waterschap en aan de eisen voor BREEAM-certificering. De waterhuishouding is robuust ingericht, met voldoende berging, gescheiden afvoersystemen en aandacht voor waterkwaliteit. Klimaatrisico's zoals hittestress, droogte, wateroverlast en overstroming zijn adequaat ondervangen. Er zijn geen aanzienlijke milieugevolgen voor de waterhuishouding. Het plan draagt bij aan een duurzame en veilige inrichting van het bedrijventerrein 's-Heerenberg.

4.7 Bodem

4.7.1 Bodemonderzoek

Wettelijk kader

Het bodemonderzoek is uitgevoerd conform de eisen uit het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) en de Regeling bodemkwaliteit 2022. De toetsing van de analyseresultaten is gebaseerd op de interventiewaarden zoals vastgelegd in paragraaf 2.2.1 van het Bkl. Voor de classificatie van de bodemkwaliteit is gebruikgemaakt van de toetsingssystematiek uit de Regeling bodemkwaliteit, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen de klassen landbouw/natuur, wonen, industrie en sterk verontreinigd. De beoordeling van de bodemkwaliteit is uitgevoerd volgens de BRL SIKB 2000, protocollen 2001, 2002 en 2018. De laboratoriumanalyses zijn verricht door een geaccrediteerd laboratorium conform ISO/IEC 17025.

Resultaten

Op het terrein binnen het plangebied zijn diverse bodemonsters genomen, verdeeld over onverdachte en verdachte locaties zoals erf, pad, dammen en druppelzones. De bodem bestaat tot circa 1 à 2 meter onder maaiveld uit klei, gevolgd door zandlagen tot 3,7 meter diepte. In de bovengrond zijn op meerdere locaties bodemvreemde materialen aangetroffen, waaronder asfalt, puin, beton en incidenteel koolas.

De toetsing aan de Regeling bodemkwaliteit levert het volgende beeld op:

- De meeste monsters zijn beoordeeld als klasse landbouw/natuur.
- Enkele monsters zijn beoordeeld als klasse wonen of industrie, voornamelijk door verhoogde gehalten aan metalen (nikkel, koper, zink) en PAK.
- Op vier locaties is een overschrijding van de interventiewaarde vastgesteld:

In het grondwater zijn lichte overschrijdingen van streefwaarden gemeten voor barium, nikkel, arseen, xylenen en naftaleen. Deze overschrijdingen zijn gering en vormen geen directe aanleiding voor nader onderzoek.

Conclusie

De bodemkwaliteit op het onderzochte terrein is overwegend geschikt voor het beoogde gebruik als bedrijventerrein. Op vier locaties zijn overschrijdingen van de interventiewaarde vastgesteld. Buiten deze locaties voldoet de bodem aan de eisen uit het Bkl en de Regeling bodemkwaliteit. De aanwezigheid van teerhoudend asfalt en asbest op specifieke plekken vereist afvoer naar een erkende verwerker. Er zijn geen belemmeringen voor de ontwikkeling van het terrein, mits rekening wordt gehouden met de genoemde aandachtspunten en de toepassingsregels voor vrijkomende grond en materialen. Nader onderzoek is nodig om omvang verontreiniging in kaart te brengen. Deze verontreiniging hoeft echter niet gesaneerd te worden. Als er binnen de verontreiniging wordt gegraven moet de grond wel afgevoerd worden.

4.7.3 Ontplobbare oorlogsresten

Wettelijk kader

Het vooronderzoek ontplobbare oorlogsresten (OO) is uitgevoerd conform het Certificatieschema Vooronderzoek en Risicoanalyse (CS-VROO, februari 2021). Dit schema is onderdeel van de wettelijke kaders voor het opsporen van ontplobbare oorlogsresten in Nederland. De opsporing van OO valt onder de Wet explosieven voor civiel gebruik en wordt uitgevoerd onder toezicht van het Bevoegd Gezag, in dit geval de gemeente Montferland. Bij het aantreffen van OO is melding bij de Explosieven Opruimingsdienst Defensie (EODD) verplicht.

Resultaten

Het vooronderzoek heeft zich gericht op het plangebied aan de Meilandsedijk te 's-Heerenberg. Op basis van uitgebreide archief-, literatuur- en luchtfotoanalyse zijn de volgende relevante feiten vastgesteld:

- In het plangebied zijn zes geschutopstellingen en één loopgraaf waargenomen op luchtfoto's uit maart 1945.
- Er zijn geen grondgevechten, bombardementen, vliegtuigcrashes of beschietingen met boordwapens vastgesteld binnen het plangebied.
- Er zijn geen eerdere ruiming van OO in het plangebied uitgevoerd.
- De militaire infrastructuur is vermoedelijk overhaast verlaten tijdens de bevrijding tussen 31 maart en 1 april 1945.
- De bodemgesteldheid (weiland) is zodanig dat OO mogelijk onopgemerkt zijn achtergebleven.
- Er zijn geen aanwijzingen voor munitiedumping, maar wel voor achtergelaten munitie.

Op basis van deze gegevens is het plangebied geclassificeerd als 'gedeeltelijk verdacht' op de aanwezigheid van OO. De maximale diepte waarop OO kunnen uit WOII worden aangetroffen is 2 meter onder het maaiveld. Onderstaand de aanbevelingen hoe om te aan met de verdachte gebieden:

- Uitvoering van een detectieonderzoek (oppervlakedetectie) voorafgaand aan bodemingrepen.
- Bij detectie: benadering en identificatie van verdachte objecten, gevolgd door overdracht aan de EODD.
- Het opsporingsonderzoek dient te voldoen aan de eisen van het CS-VROO en uitgevoerd te worden door een gecertificeerd opsporingsbedrijf.

Conclusie

Er zijn voldoende indicaties dat in delen van het plangebied ontplobbare oorlogsresten aanwezig kunnen zijn. Het gebied is daarom gedeeltelijk verdacht verklaard. De verdachte zones zijn afgebakend op basis van luchtfotoanalyse en historische bronnen. In de onverdachte zones kunnen werkzaamheden onder reguliere condities plaatsvinden.

4.8 Landschap, cultuurhistorie en archeologie

4.8.1 Archeologie

Wettelijk kader

Het archeologisch onderzoek is uitgevoerd conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA, versie 4.2), protocol 4003 voor inventariserend veldonderzoek. De beoordeling van archeologische waarden valt onder de cyclus van de Archeologische Monumentenzorg (AMZ). Bij het aantreffen van archeologische toevalsvondsten tijdens grondverzet geldt een meldingsplicht op basis van artikel 5.10 van de Erfgoedwet.

Resultaten

Het plangebied 'beslaat circa 55 ha en is grotendeels agrarisch in gebruik. De ondergrond bestaat uit Pleistocene rivierzand, afgedekt door een leemlaag en een bouwvoor van 30–50 cm dik. In zones met een dikkere leemlaag is mogelijk sprake van een terrasrestant uit de Allerød of Bølling interstadialen. Op basis van bureauonderzoek is voor het merendeel van het gebied een lage archeologische verwachting vastgesteld, met uitzondering van twee zones met een middelhoge verwachting.

Bij de boringen zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen. Wel zijn bij oppervlaktekartering drie vuursteenvondsten gedaan. Dit betreffen een kling, een afslag en een chip, gedetermineerd als afkomstig uit het Midden- tot Laat-Neolithicum. Deze vondsten zijn gedaan ter hoogte van een hoger gelegen terrasrestant in het oosten van het onderzoeksgebied. In het overige deel van het plangebied zijn geen archeologische waarden vastgesteld. De vindplaatsen zijn planologisch ingepast in het omgevingsplan, daardoor is vervolgonderzoek niet nodig. Ongeacht dit besluit blijft de meldingsplicht voor archeologische toevalsvondsten van kracht.

Conclusie

Er zijn geen significante archeologische belemmeringen voor de ontwikkeling van het bedrijventerrein buiten de genoemde zones. Voor het grootste deel van het plangebied geldt een lage archeologische verwachting. In het oosten van het onderzoeksgebied zijn vuursteenvindplaatsen aanwezig. De vindplaatsen zijn planologisch ingepast in het omgevingsplan, daardoor is vervolgonderzoek niet nodig.

4.9 Milieuzonering

Wettelijk kader

De milieuzonering is opgesteld conform de VNG Handreiking Activiteiten en Milieuzonering 2024 en sluit aan bij de principes van de Omgevingswet. De systematiek werkt niet meer met vaste afstanden per milieucategorie, maar met zones waarin milieuwwaarden gelden voor geluid en geur. Binnen het omgevingsplan moet sprake zijn van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (ETFAL). Milieuzonering is één van de aspecten die hierin wordt meegenomen, naast o.a. stedenbouw, verkeer en bodem.

Resultaten

Het plangebied betreft een uitbreiding van het bedrijventerrein 's-Heerenberg met logistieke functies een truckparking, een clean energy hub en lokale bedrijvigheid. De directe omgeving van het plangebied bevat geen rustig woongebied binnen 150 meter. Wel zijn er twee woningen met agrarische bedrijvigheid binnen die afstand, wat wordt aangemerkt als gemengd gebied met wonen. Op basis hiervan worden de volgende zones toegepast:

- **Geluid**
- Zone 'geluid basis' wordt toegepast over het gehele bedrijventerrein.
- Basiswaarden:
 - 50 dB(A) (07:00–19:00 uur)
 - 45 dB(A) (19:00–23:00 uur)
 - 40 dB(A) (23:00–07:00 uur)
- Geen toepassing van 'geluid verruimd', omdat er geen zware bedrijvigheid (categorie 4.1 of hoger) wordt voorzien.
- Indien nodig kan maatwerkvoorschrift worden toegepast voor extra geluidruimte per activiteit.

- **Geur**
- Zone 'geur basis' wordt toegepast over het gehele bedrijventerrein.
- Basiswaarden:
 - 0,5 ouE/m³ (98 percentiel)
 - 2 ouE/m³ (99,9 percentiel)
- Geen toepassing van 'geur verruimd', maar ook hier is maatwerk mogelijk per activiteit.

Conclusie

Voor het bedrijventerrein 's-Heerenberg is een passende milieuzonering opgesteld. Er is geen sprake van rustig woongebied binnen 150 meter. De zones 'geluid basis' en 'geur basis' zijn daarmee toereikend voor de geplande activiteiten. Zware milieubelastende activiteiten worden uitgesloten of alleen via vergunning toegelaten. Maatwerkvoorschriften bieden flexibiliteit voor deze specifieke gevallen. De milieuzonering draagt bij aan een evenwichtige ruimtelijke inrichting en bescherming van de woonomgeving, zonder onnodige beperkingen voor bedrijvigheid.

5 Samenvatting en conclusie

De conclusies van de milieuaspecten zijn hieronder samengevat, daarna is een algemene conclusie gegeven.

5.1 Samenvatting

Tabel 4: Samenvatting van de effecten en of er aanvaardbare milieugevolgen zijn

Milieuaspect	Welke effecten (kansen en risico's) zijn er ten opzichte van de huidige situatie?	Is er sprake van onaanvaardbare milieugevolgen?
Verkeer	De uitbreiding van het bedrijventerrein 's-Heerenberg leidt tot een substantiële toename van het verkeer. De voorgestelde maatregelen waarborgen een goede verkeersafwikkeling en verkeersveiligheid. De hoofdontsluiting met verkeerslichten en de secundaire aansluiting bieden voldoende capaciteit. De aanleg van een fietstunnel onder de N316 verbetert de veiligheid en doorstroming voor fietsers en vrachtverkeer. Op het terrein wordt gemengd verkeer toegestaan, met aanvullende voorzieningen voor voetgangers en fietsers. De rotonde N316 kan de extra verkeersstroom verwerken, ook bij een aanzienlijke toename van het achtergrondverkeer. Het plan voldoet daarmee aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening en biedt een robuuste oplossing voor de ontsluiting van het bedrijventerrein.	Nee
Geluid	De uitbreiding van het bedrijventerrein 's-Heerenberg veroorzaakt een beperkte toename van industriegeluid ten opzichte van de bestaande situatie. De berekende waarden bij omliggende woningen blijven binnen de normen van het Bkl; de standaardwaarde per activiteit wordt niet overschreden. Indirecte effecten door verkeer treden op bij enkele wegvakken, maar raken uitsluitend niet-geluidgevoelige objecten. Het akoestisch klimaat in de omgeving blijft aanvaardbaar. Het plan voldoet daarmee aan de instructieregels van het Bkl en de uitgangspunten van de VNG-Handreiking 2024.	Nee
Luchtkwaliteit	Het plangebied ligt buiten de aandachtsgebieden voor luchtkwaliteit. De huidige en toekomstige achtergrondconcentraties voldoen aan de wettelijke normen en zullen verder dalen door strengere emissie-eisen. De extra verkeersgeneratie die ontstaat ten gevolge van het planvoornemen draagt niet in betekenende mate bij aan verslechtering van de luchtkwaliteit. Er wordt geen overschrijding veroorzaakt van de rijksomgevingswaarden of de nieuwe EU-richtlijn. Het planvoornemen voldoet daarmee aan de luchtkwaliteitseisen uit het Bkl en is uitvoerbaar vanuit het oogpunt van luchtkwaliteit.	Nee
Omgevingsveiligheid	Het planvoornemen ligt niet binnen PR10 ⁻⁶ per jaar contouren van bestaande risicovolle activiteiten. Het plaatsgebonden risico vormt geen belemmering voor het planvoornemen. Wel ligt het plangebied binnen een brand-	Nee

Milieuaspect	Welke effecten (kansen en risico's) zijn er ten opzichte van de huidige situatie?	Is er sprake van onaanvaardbare milieugevolgen?
	en gifwolkaandachtsgebied. Het planvoornemen maakt nieuwe risicovolle activiteiten en (beperkt) kwetsbare gebouwen en locaties mogelijk. Binnen de aandachtsgebieden moet rekening worden gehouden met groepsrisico, dit wordt verantwoord in de toelichting bij het omgevingsplan. Voorschriftengebieden voor brand- en explosieaandachtsgebieden worden niet aangewezen in het omgevingsplan.	
Natuur	Door de voorgenomen uitbreiding van het bedrijventerrein bij 's-Heerenberg zal er een toename zijn van de emissie van stikstof in de gebruiksfase. Deze leidt tot een toename van stikstofdepositie op daarvoor gevoelige Natura 2000-gebieden. Na het treffen van mitigerende maatregelen inclusief extern salderen is er geen sprake meer van een toename van de stikstofdepositie op enig daarvoor gevoelig Natura 2000-gebied. Uit de passende beoordeling die ter onderbouwing hiervan is opgesteld, blijkt dat er dankzij de inzet van mitigerende maatregelen geen sprake is van negatieve effecten als gevolg van stikstofdepositie en dat het project het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen niet in de weg staat. Ook is er geen sprake van verslechtering. Het plangebied heeft momenteel een lage ecologische waarde, maar biedt potentie als foerageergebied. In de toekomstige situatie wordt door een natuurinclusief ontwerp en toepassing van ecologisch beheer een aanzienlijke verbetering van de biodiversiteit gerealiseerd. De inrichting sluit aan bij het gemeentelijk beleid en draagt bij aan BREEAM-doelstellingen en klimaatadaptatie. Het activiteitenplan toont aan dat de ontwikkeling van het bedrijventerrein zorgvuldig wordt uitgevoerd met respect voor de aanwezige natuurwaarden. Door mitigerende en compenserende maatregelen wordt de impact op beschermde soorten geminimaliseerd en in veel gevallen zelfs positief bijgedragen aan hun leefgebied en instandhouding.	Nee, mits mitigerende maatregelen in het kader van stikstofdepositie worden toegepast
Water	Het waterstructuurplan voldoet aan de beleidsregels van gemeente en waterschap en aan de eisen voor BREEAM-certificering. De waterhuishouding is robuust ingericht, met voldoende berging, gescheiden afvoersystemen en aandacht voor waterkwaliteit. Klimaatrisico's zoals hittestress, droogte, wateroverlast en overstroming zijn adequaat ondervangen. Er zijn geen aanzienlijke milieugevolgen voor de waterhuishouding. Het plan draagt bij aan een duurzame en veilige inrichting van het bedrijventerrein 's-Heerenberg.	Nee

Milieuaspect	Welke effecten (kansen en risico's) zijn er ten opzichte van de huidige situatie?	Is er sprake van onaanvaardbare milieugevolgen?
Bodem	De bodemkwaliteit op het onderzochte terrein is overwegend geschikt voor het beoogde gebruik als bedrijventerrein. Op vier locaties zijn overschrijdingen van de interventiewaarde vastgesteld. Buiten deze locaties voldoet de bodem aan de eisen uit het Bkl en de Regeling bodemkwaliteit. De aanwezigheid van teerhoudend asfalt en asbest op specifieke plekken vereist afvoer naar een erkende verwerker. Er zijn geen belemmeringen voor de ontwikkeling van het terrein, mits rekening wordt gehouden met de genoemde aandachtspunten en de toepassingsregels voor vrijkomende grond en materialen. Nader onderzoek is nodig om omvang verontreiniging in kaart te brengen. Deze verontreiniging hoeft echter niet gesaneerd te worden. Als er binnen de verontreiniging wordt gegraven moet de grond wel afgevoerd worden. Er zijn voldoende indicaties dat in delen van het plangebied ontplofbare oorlogsresten aanwezig kunnen zijn. Het gebied is daarom gedeeltelijk verdacht verklaard. De verdachte zones zijn afgebakend op basis van luchtfotoanalyse en historische bronnen. In de onverdachte zones kunnen werkzaamheden onder reguliere condities plaatsvinden.	Nee, mits verontreinigde locaties worden onderzocht.
Cultuurhistorie & archeologie	Er zijn geen significante archeologische belemmeringen voor de ontwikkeling van het bedrijventerrein buiten de genoemde zones. Voor het grootste deel van het plangebied geldt een lage archeologische verwachting. In het oosten van het onderzoeksgebied zijn vuursteenvindplaatsen aanwezig. De vindplaatsen zijn planologisch ingepast in het omgevingsplan, daardoor is vervolgonderzoek niet nodig.	Nee
Milieuzonering	Voor het bedrijventerrein 's-Heerenberg is een passende milieuzonering opgesteld. Er is geen sprake van rustig woongebied binnen 150 meter. De zones 'geluid basis' en 'geur basis' zijn daarmee toereikend voor de geplande activiteiten. Zware milieubelastende activiteiten worden uitgesloten of alleen via vergunning toegelaten. Maatwerkvoorschriften bieden flexibiliteit voor deze specifieke gevallen. De milieuzonering draagt bij aan een evenwichtige ruimtelijke inrichting en bescherming van de woonomgeving, zonder onnodige beperkingen voor bedrijvigheid.	Nee

5.2 Conclusie

In de voorgaande hoofdstukken is een beschouwing gegeven van de kenmerken van het plan, de omgeving van het plan en de mogelijke gevolgen van het plan op het milieu en de in de omgeving aanwezige waarden. Deze beschouwing biedt het bevoegde gezag, de Gemeente Montferland, de benodigde informatie om te beoordelen of het opstellen van een milieueffectrapport (MER) noodzakelijk is voor de herontwikkeling van de uitbreiding van het bedrijventerrein in 's-Heerenberg.

De voorgenomen uitbreiding van het bedrijventerrein 's-Heerenberg leidt niet tot aanzienlijke milieugevolgen die de uitvoering van het plan belemmeren. Voor alle onderzochte thema's – waaronder verkeer, geluid, luchtkwaliteit, water, bodem, veiligheid, natuur, ecologie, archeologie en milieuzonering – blijkt dat het plan binnen de geldende wettelijke kaders uitvoerbaar is. Eventuele aandachtspunten, zoals stikstofdepositie, ecologische maatregelen, groepsrisico, bodemverontreiniging of archeologische waarden, kunnen worden ondervangen met gerichte mitigerende maatregelen en nadere uitwerking in de vervolgfase.

In samenhang bezien leidt de ontwikkeling niet tot significante negatieve milieugevolgen en blijft het plangebied voldoen aan de relevante Europese en nationale milieuwetgeving. Daarmee is een volledige milieueffectrapportage niet noodzakelijk en is het plan uitvoerbaar binnen een verantwoorde en duurzame ruimtelijke ontwikkeling.

De conclusie is dat, **mits de voorgestelde maatregelen en voorwaarden worden geborgd in het omgevingsplan en bij de uitvoering, er geen sprake is van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu.** Daarmee is het plan uitvoerbaar binnen de kaders van een goede ruimtelijke ordening en milieuwetgeving.

Uit de hiervoor opgenomen samenvatting van de onderzoeken kan worden geconcludeerd dat **er geen sprake is van het optreden van aanzienlijke milieugevolgen** als gevolg van het planvoornemen, mits voorwaarden en adviezen opgevolgd worden.

Haskoning is een internationaal onafhankelijk bureau sinds 1881. We combineren ingenieurs-, ontwerp- en adviesdiensten met software en technologie. We leveren hiermee toegevoegde waarde voor klanten en hebben een positieve impact op mensen en onze leefomgeving. Daarmee dragen we bij aan de Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties. Dat is onze drijfveer: Enhancing Society Together. Daar hoort bij dat we onszelf en anderen voortdurend uitdagen om bij te dragen aan duurzame oplossingen voor lokale en wereldwijde vraagstukken in de gebouwde omgeving, infrastructuur en industrie.

In onze snel veranderende wereld wordt de agenda bepaald door onder meer klimaatverandering, geopolitieke spanningen, de energietransitie, de digitale transformatie en een veranderende consumentenvraag. Met onze geïntegreerde duurzame oplossingen willen we bijdragen aan het bredere technologische en maatschappelijke plaatje.

Gesteund door de kennis en ervaring van meer dan 6.800 medewerkers werken we vanuit kantoren in meer dan 25 landen wereldwijd. We ondersteunen klanten om de transitie te maken naar een slimme en duurzame organisatie.

We zijn oprecht, handelen integer en transparant in al onze activiteiten, ook onze bedrijfsvoering. Ons team is divers en inclusief. De veiligheid en het welzijn van mensen, in ons team en daarbuiten, staat onder alle omstandigheden voorop.

In projecten en initiatieven werken we actief samen met overheden en het bedrijfsleven, partners en stakeholders. We zien een belangrijke rol voor onszelf in innovatieve duurzame ontwikkeling en willen bijdragen aan een betere leefomgeving, nu en in de toekomst.

Haskoning is een 'Koninklijk' bedrijf, aangewezen door het Koninklijk Huis van Nederland in 1981. Ons hoofkantoor is gevestigd in Nederland en we hebben kantoren in Europa, Azië, Afrika, Australië en Amerika.

haskoning.com

